

OTA ONALAR UCHUN ESLATMA

Bank kartalari bolaga yoshligidanoq pulni oqilona boshqarish va xarajatlarni rejalashtirishni o'rganishga yordam beradi. Bu qulay, chunki mobil banking orqali ota-onalar bolaning qayerga pul sarflayotgani va qancha pul qolganligini bilishadi va karta balansini to'ldirishlari mumkin.

Biroq, bank kartasini ochishdan oldin, farzandingizga **kartadan xavfsiz foydalanish** qoidalarini o'rgatishingiz kerak

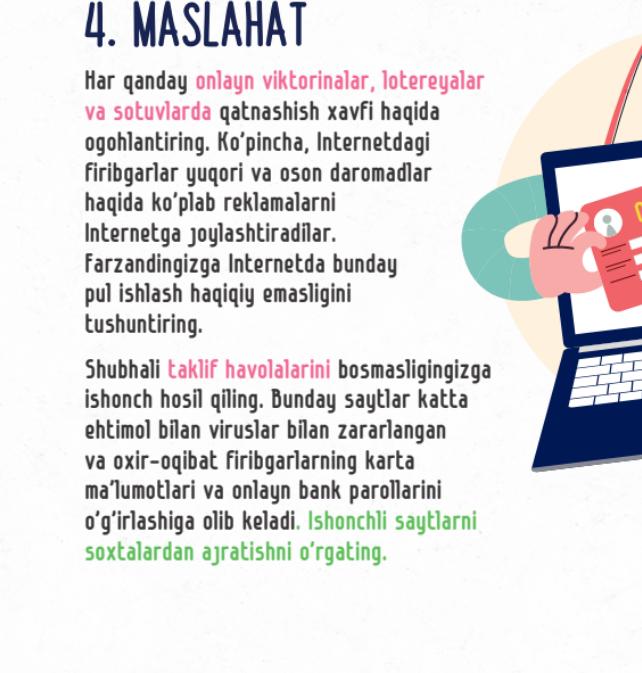
1. MASLAHAT

Farzandingiz bilan oldindan kelishib oling, agar **karta yo'qolgan bo'lsa**, sizga darhol xabar berish kerak. Bola buning uchun uni urishmasligingizni bilishi muhim. Agar karta yo'qolgan bo'lsa, pulni saqlash uchun uni imkon qadar tezroq **blokirovka** qilish kerakligini tushuntiring.

2. MASLAHAT

Moliyaviy xavfsizlik asoslarini tushuntiring. Bolaning o'rganishi muhim:

PIN-kod va CVV kodи – bu hech kim bilan bo'lismish mumkin bo'limgan **maxfiy ma'lumotlar**, uni yoddan bilish zarurdir. Bundan tashqari, bolangizga kartasini **hech kimga bermaslikni eslatib turing**, hatto ular uning do'stлari bo'lsa ham.

3. MASLAHAT

Agar onlays xarid qilish imkon bo'lsa, farzandingiz bilan u internetda nimaga pul sarflashi mumkinligini oldindan muhokama qiling. Buni qanday qilish kerakligini aytинг. Eng yaxshisi, farzandingiz biror narsa sotib olishga qaror qilsa, u buni **ota-onasi** bilan birga qilsin.

4. MASLAHAT

Har qanday **onlays viktorinalar, lotereylar va sotuvlarda** qatnashish xavfi haqida ogohlantiring. Ko'pincha, Internetda firibgarlar yuqori va oson daromadlar haqida ko'plab reklamalarni Internetga joylashtiradilar. Farzandingizga Internetda bunday pul ishlash haqiqiy emasligini tushuntiring.

Shubhani **taklif havolalarini bosmasligingizga** ishonch hosil qiling. Bunday saytlar katta ehtimol bilan viruslar bilan zararlangan va oxir-oqibat firibgarlarning karta ma'lumotlari va onlays bank parollarini o'g'irlashiga olib keladi. **Ishonchli saytlarni soxtalaridan ajaratishni o'rgating**.

5. MASLAHAT

Telefon firibgarliklaridan ehtiyoj bo'ling. Sizning karta raqamingiz va kodingizni so'rab **«bank xavfsizlik vakillari»** bilan muloqot qilmaslik kerakligini tushuntiring. Farzandingiz qarindoshi yoki tanishidan moliyaviy yordam so'rab xabar olsa, pul o'tkazishdan oldin, hatto kichik bo'lsa ham, bu haqda **kattalarga aytish kerakligini** tushuntiring.

6. MASLAHAT

Agar karta kompyuter orqali saytg'a ulangan bo'lsa, u holda Internetga kirish imkoniga ega qurilmangizga (kompyuter, noutbuk, planshet, smartfon) **zararli koddan** himoyani o'rnatting. Antivirus ma'lumotlar bazalarining dolzarbligini kuzatib boring.

Moliyaviy savodxonlik asoslarini bolalarda erta yoshdan oq ota-onasi va bola o'rtaсидаги muloqot orqali shakllantirish zarur. Bolalar kattalarning pularidan foydalanadilar, firibgarlarga esa bolaning soddaligi va ishonuvchanligidan foydalanishga yo'l qo'ymaslik kerak.

Bugungi kunda **kiberxavfsizlik shaxsiy xavfsizlik** kabi hayotning muhim qismidir.

